

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΗΜΕΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
HELLENIC SOCIETY FOR CHEMOTHERAPY

HELLENIC SEPSIS STUDY GROUP
www.sepsis.gr

ΣΗΨΗ

Εθνικόν και
Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον
Αθηνών

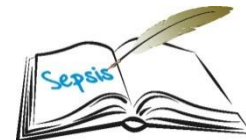
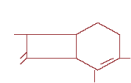
Ε. Ι. Γιαμαρέλλος-Μπουρμπούλης

Καθηγητής Παθολογίας
Δ' Παθολογική Κλινική
Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών

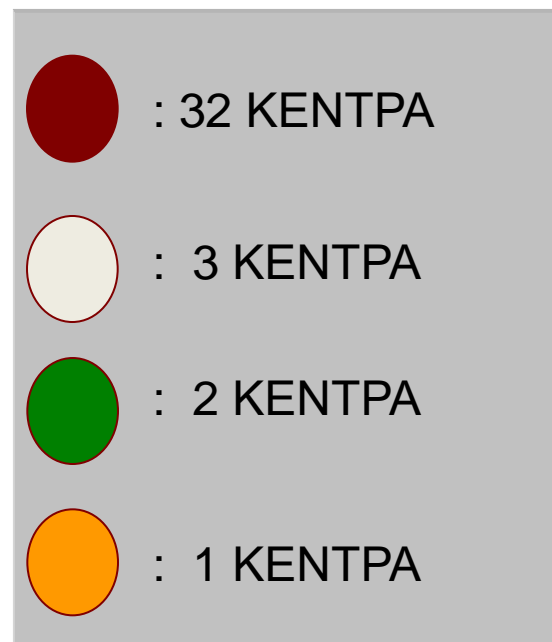
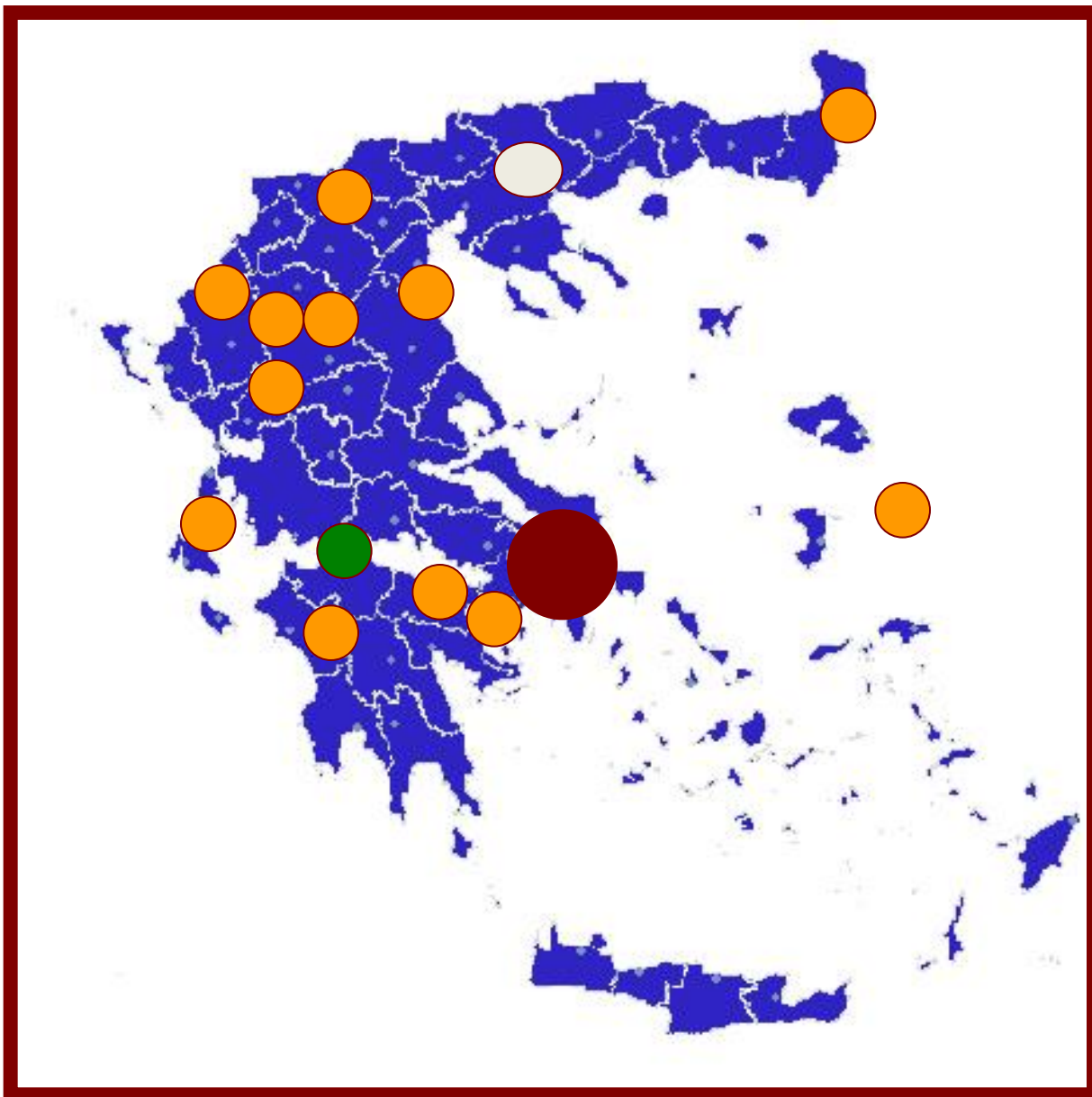

Center for Sepsis
Control & Care

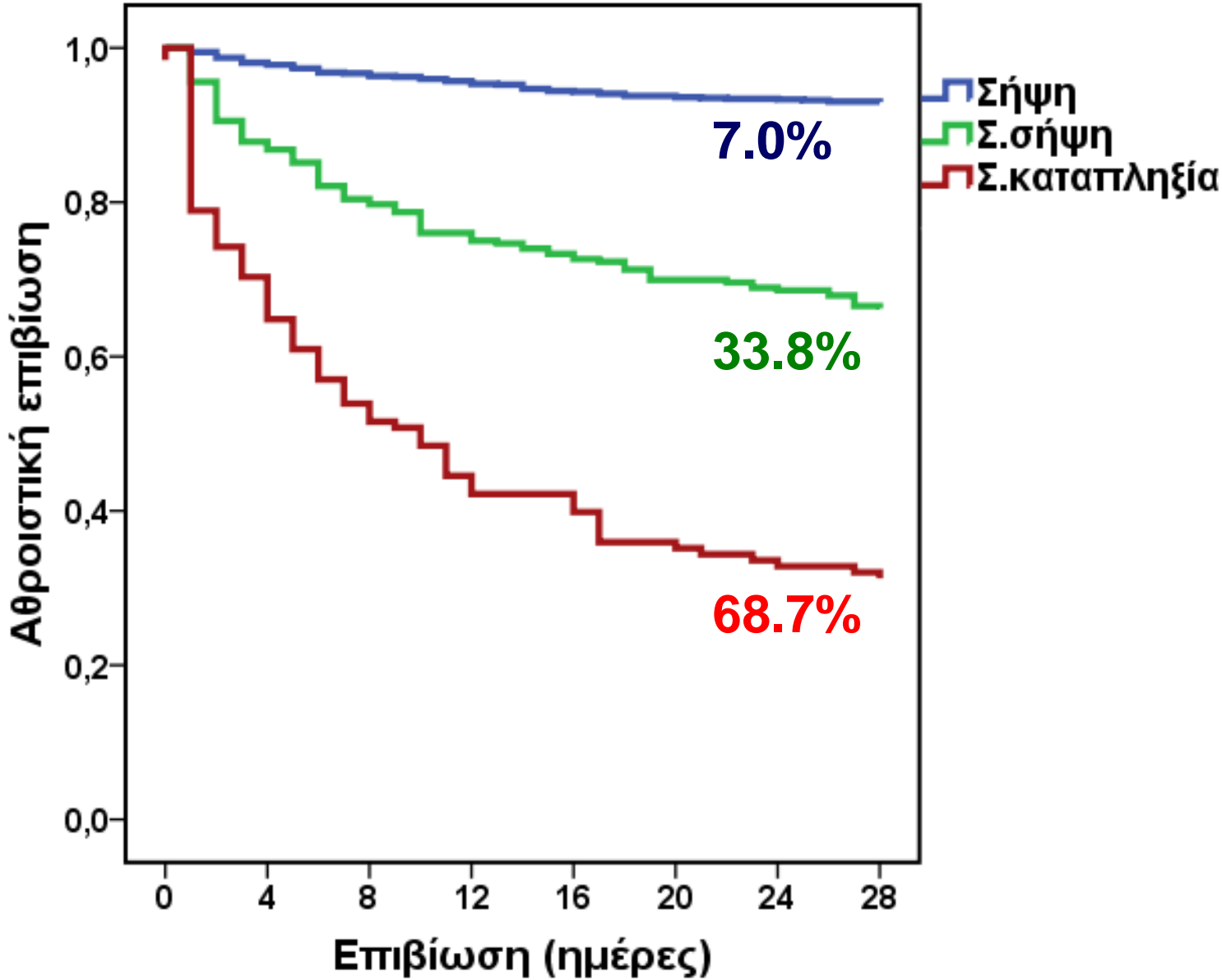
Gastprofessor, Center for Sepsis Control and Care,
Jena University Hospital, Deutschland

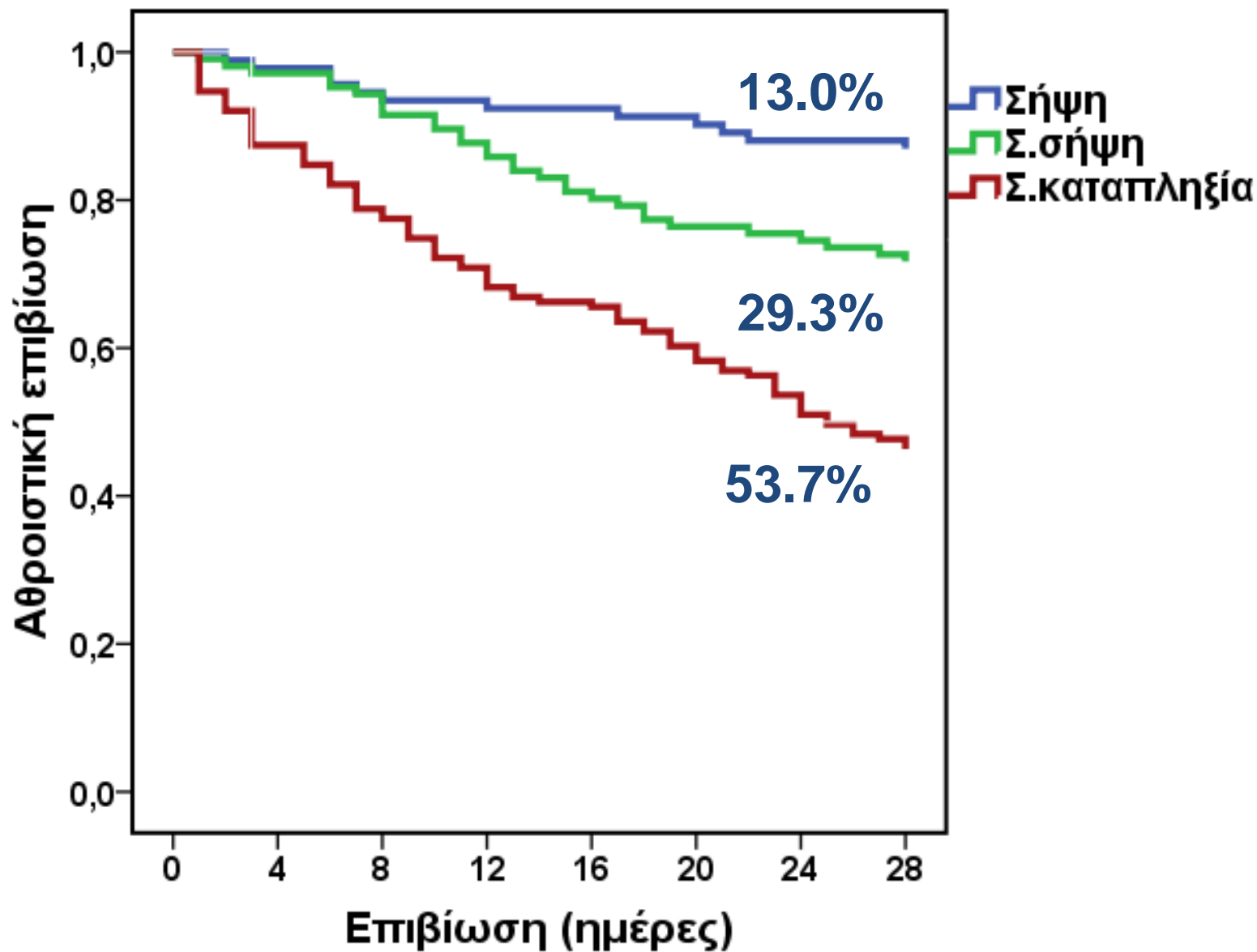
www.sepsis.gr

ΕΛΛΑΔΑ: ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΕΚΤΟΣ ΜΕΘ

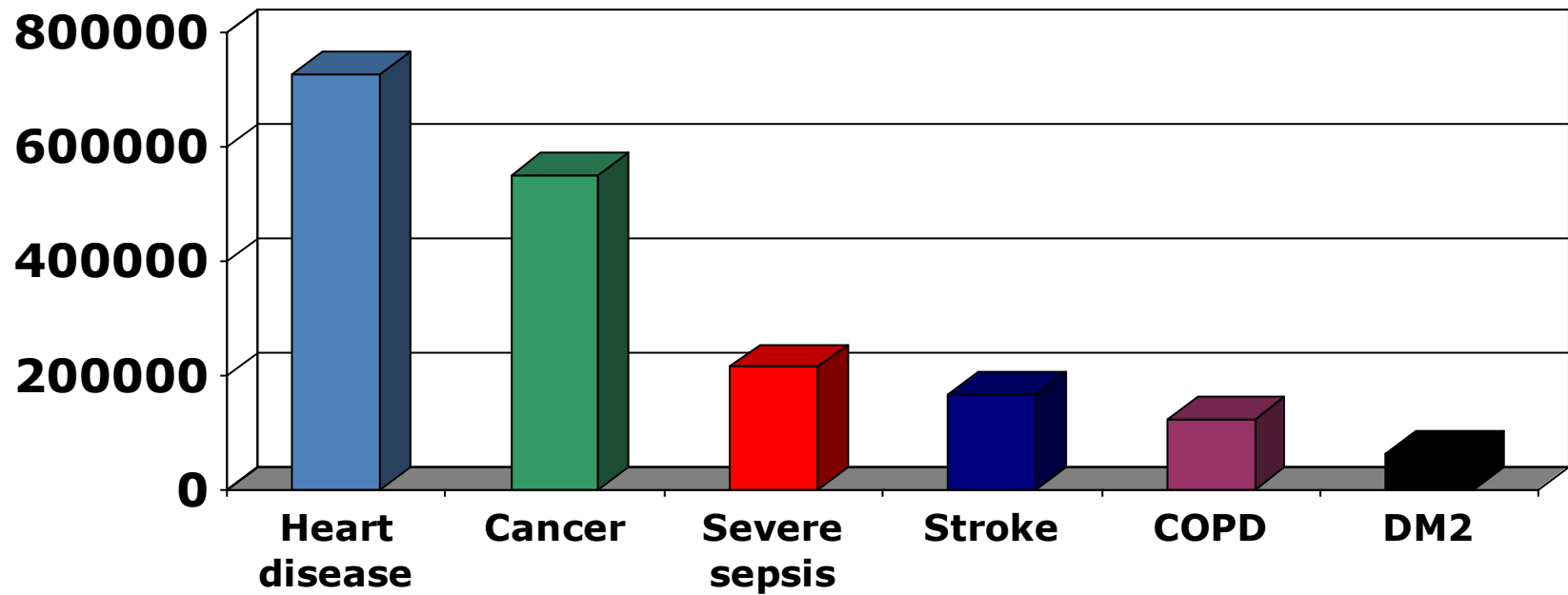

ΕΛΛΑΔΑ: ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΝΤΟΣ ΜΕΘ

ΘΑΝΑΤΟΙ ΣΤΙΣ ΗΠΑ: 1999

(Angus DC, et al. *Crit Care Med* 2001; 29: 1303-1310)

Sepsis Headlines in Top-tier National Outlets

AP Associated Press

More aggressive care for sepsis urged
October 3, 2010

"At that point even if you eradicate the bacteria — we can do that most of the time — the damage continues to spread because of the toxic reaction that's unleashed," says [Kevin] Tracey, who helped lead a meeting of international sepsis experts last week who formed a "**Global Sepsis Alliance**" to urge more aggressive care.

The New York Times

Awareness: Killer of 200,000
Americans, Hardly Noticed
October 4, 2010

Sepsis causes more than 200,000 deaths in the United States each year, yet Americans know little about it: most people questioned online for a new study said they had never heard the term.

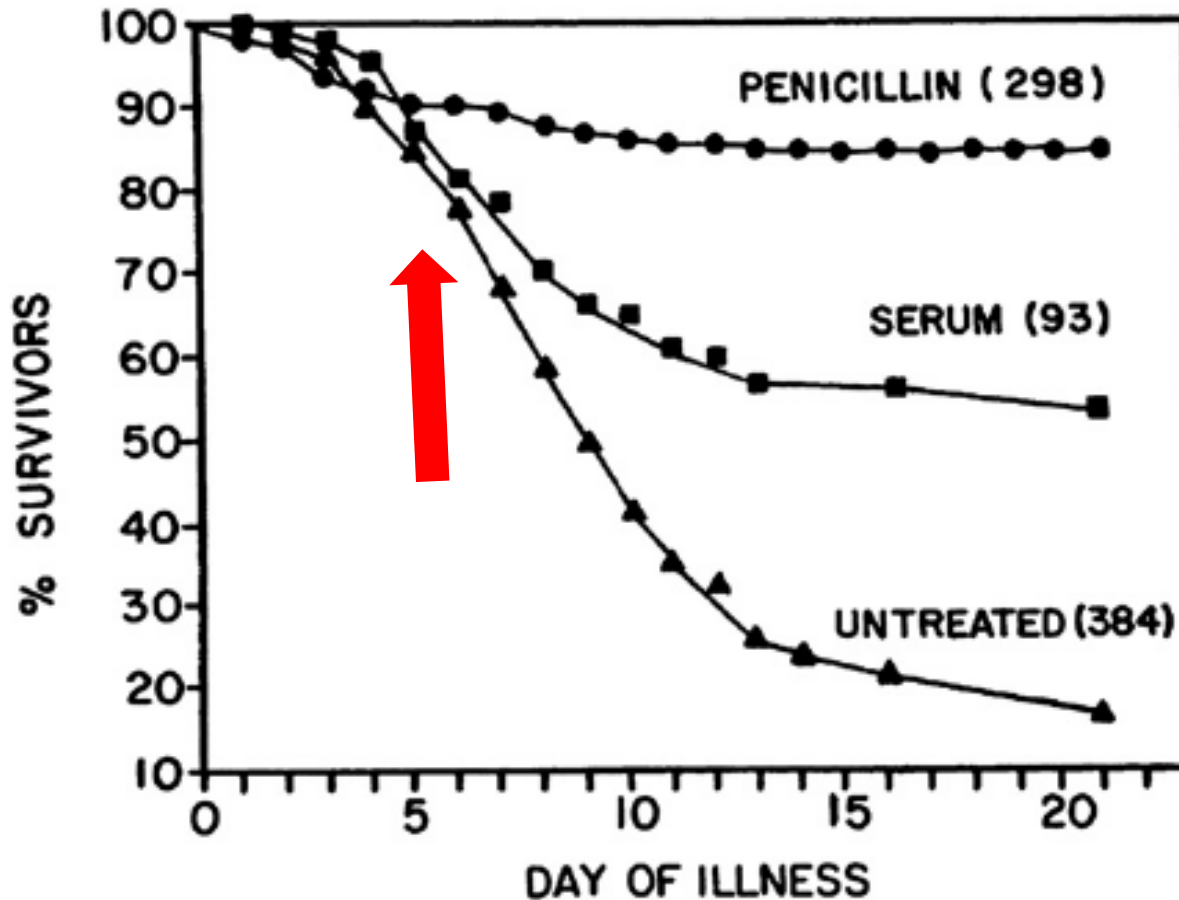
Sepsis: A deadly disorder
you've never heard of
October 20, 2010

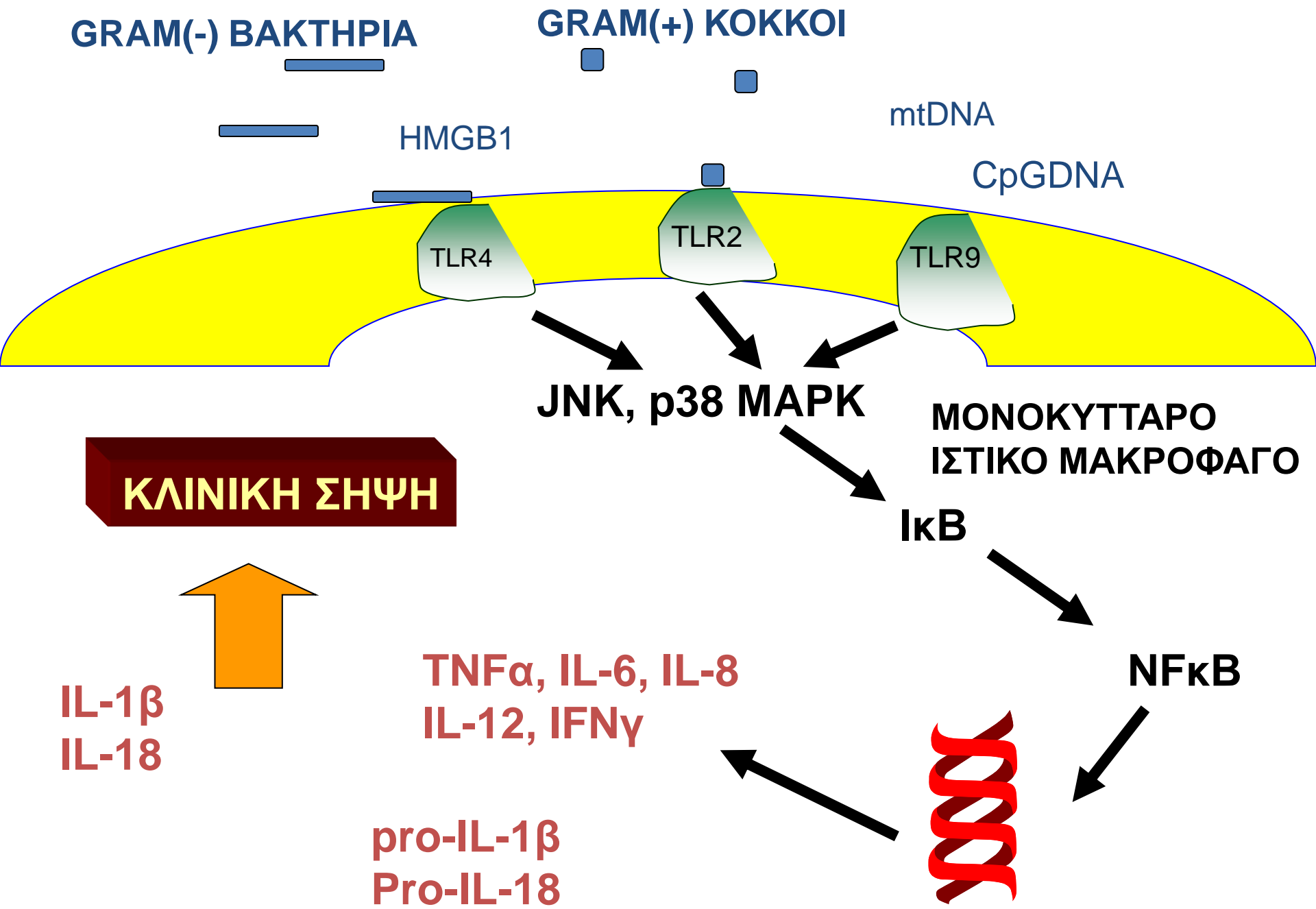
Market**W**atch

About 750,000 Americans get sepsis every year at a cost of \$17 billion to the U.S. health-care system, and about 200,000 die from it, according to the **Global Sepsis Alliance**, a coalition of 250,000 intensive- and critical-care physicians.

Η «ΑΝΙΣΗ» ΜΑΧΗ

(Austrian & Gold. *Ann Intern Med* 1964; 60: 759)

COMPENSATORY ANTI-INFLAMMATORY SYNDROME (CARS)

(Abid-Conguy & Cavaillon. *Thromb Haemost* 2009; 101: 36)

$T_h2 + Tregs \gg T_h1 + T_{17}$

↓ activity of monocytes

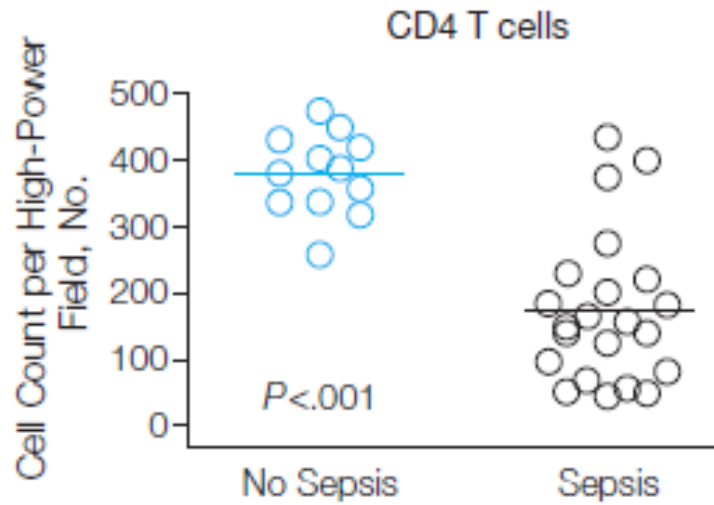
↓ PMN phagocytosis

↑ lymphocyte apoptosis

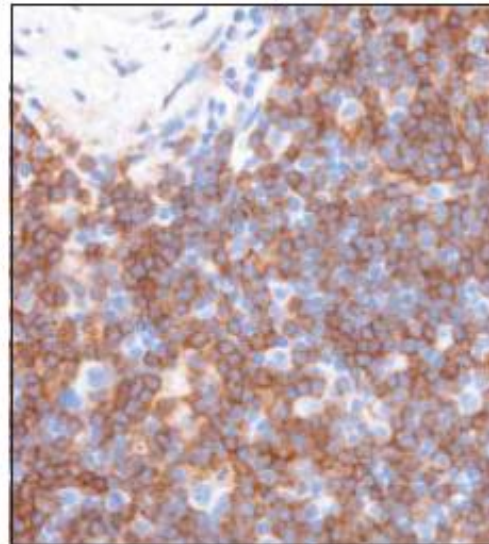

ΑΝΟΣΟΠΑΡΑΛΥΣΗ!!!

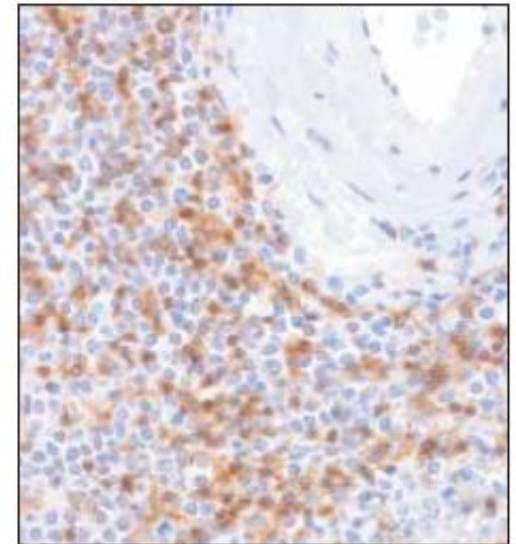
(Bommer JS, et al. *JAMA* 2011; 306: 2594)

Control patient

Patient with sepsis

Οξεία πνευμονεφρίτιδα

- ↓CD14/HLA-DR
- ↓απόπτωση μονοκυττάρων
- ↓απόπτωση NKT

Πνευμονία της κοινότητας

- ↓NK-κύτταρα
- ↓CD4-λεμφοκύτταρα
- ↓CD8-λεμφοκύτταρα
- ↓B-λεμφοκύτταρα

Σήψη

ΣΟΒΑΡΗ ΣΗΨΗ/ΚΑΤΑΠΛΗΞΙΑ

Ενδοκοιλιακές λοιμώξεις

- ↓CD14/HLA-DR
- ↓CD4-λεμφοκύτταρα
- ↓CD8-λεμφοκύτταρα
- ↓απόπτωση CD8-λεμφοκ

Πρωτοπαθής βακτηριαμία
απόπτωση NKT-κυττάρων

HAP/VAP

- ↑απόπτωση NK-κυττάρων
- ↑απόπτωση NKT-

Gogos et al. *Critical Care* 2010, 14:R96
<http://ccforum.com/content/14/3/R96>

RESEARCH

Open Access

Early alterations of the innate and adaptive immune statuses in sepsis according to the type of underlying infection

Charalambos Gogos¹, Antigone Kotsaki², Almilla Pelekanou², George Giannikopoulos³, Ili Vaki², Panagiota Maravitsa², Stephanos Adamis⁴, Zoi Alexiou⁵, George Andrianopoulos⁶, Anastasia Antonopoulou², Sofia Athanassia², Fotini Bazlaka², Alkaterini Charalambous², Sofia Christodoulou⁶, Ioanna Dimopoulou⁶, Ioannis Floros¹⁰, Efthymia Giannitsioti², Panagiotis Gkanas¹¹, Alkaterini Ioakeimidou¹², Kyriaki Kanellakopoulou², Niki Karabela¹², Vassiliki Karagianni², Ioannis Katsarolis², Georgia Kontopithari⁹, Petros Kopterides⁹, Ioannis Koutelidakis¹³, Pantelis Koutoukas², Hariklia Kranidioti², Michalis Lignos⁹, Konstantinos Louis², Korina Lymberopoulou¹⁴, Efstratios Mainas¹⁵, Androniki Marioli¹⁴, Charalambos Massouras², Irini Mavrou⁹, Margarita Mpalla², Martha Michala¹⁶, Heleni Mylona¹⁷, Vassilios Mytas¹⁴, Illas Papanikolaou¹⁷, Konstantinos Papanikolaou¹⁸, Maria Patrani¹², Ioannis Perdios⁹, Diamantis Plachouras², Alkaterini Pletiki², Konstantinos Protopapas², Kalliopei Rigaki¹², Vessalia Sakka², Monika Sartzi², Vassilios Skouras¹⁹, Maria Souli², Alkaterini Spyridaki², Ioannis Strouvalis¹⁸, Thomas Tsaganos², George Zografos¹⁹, Konstantinos Mandragos¹², Phyllis Klouva-Molyvdas¹⁶, Nina Maggina¹⁶, Helen Giamarellou², Apostolos Armanidis²⁰ and Evangelos J Giamarellos-Bourboulis²

ΝΕΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ

(Singer M, et al. *JAMA* 2016; 315: 801)

Απειλητική για τη ζωή οργανική ανεπάρκεια
αποτέλεσμα της μη ρυθμισμένης απάντησης του
ξενιστή σε μία λοίμωξη

Η ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ SOFA

ΛΟΙΜΩΞΗ +

	0	1	2	3	4
pO_2/FiO_2	≥ 400	< 400	< 300	< 200	< 100
PLTs ($\times 10^3 \text{ mm}^3$)	≥ 150	< 150	< 100	< 50	< 20
Χολερυθρίνη (mg/dl)	< 1.2	1.2-1.9	2.0-5.9	6.0-11.9	≥ 12.0
Καρδιαγγειακό	ΜΑΠ $\geq$ 70mmHg	ΜΑΠ $<$ 70mmHg	$< 5^*$	$\leq 1^{**}$	$> 1^{**}$
Κλίμακα κώματος Γλασκώβης	15	13-14	10-12	6-9	< 6
Κρεατινίνη (mg/dl) (ή ούρα/ημέρα)	< 1.0	1.2-1.9	2.0-3.4	3.5-4.9 (< 500)	≥ 5.0 (< 200)

* $\mu\text{g}/\text{kg}/\text{min}$ ντοπαμίνη

** $\mu\text{g}/\text{kg}/\text{min}$ νοεπινεφρίνη

SOFA: sequential organ failure assessment

ΜΑΠ: μέση αρτηριακή πίεση

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΕΛΙΚΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ

Παρουσία λοίμωξης

Νέος ασθενής

Νοσηλευόμενος ασθενής

Βαθμολογία SOFA ≥ 2

Αύξηση προηγούμενης
βαθμολογίας SOFA ≥ 2

ΣΗΨΗ

ΣΗΨΗ

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΔΥΣΜΕΝΟΥΣ ΕΚΒΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΒΑΡΕΟΣ ΠΑΣΧΟΝΤΑ

- Διανοητική σύγχυση (κλίμακα Γλασκώβης <13)
- Αναπνοές ≥ 22 /λεπτό
- Συστολική αρτηριακή πίεση <100mmHg

≥ 2 σημεία συνοδεύονται
από κίνδυνο θανάτου >10%

ΟΡΙΣΜΟΙ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΩΝ

(Levy M, et al. *Crit Care Med* 2003, 31: 1250)

Αναπνευστική ανεπάρκεια: $PaO_2/FiO_2 < 200$ + διάχυτα διάμεσα διηθήματα Α/α θώρακος

Οξεία νεφρική ανεπάρκεια: < 0.5 ml ούρα /ώρα/kg ΒΣ εντός των τελευταίων 2 ωρών + ισοζύγιο υγρών εφο

Μεταβολική οξέωση: pH < 7.30 ή έλλειμμα βάσης > 5 mmol/l + τιμή γαλακτικού οξέος > 2 ΦΤ

Οξεία διαταραχή πήξεως: αιμοπετάλια < 100.000 κκχ ή INR > 1.5

Διαταραχή του ΚΝΣ: Οξεία μεταβολή επιπέδου συνείδησης

ΥΠΟΨΙΑ ΛΟΙΜΩΞΗΣ

qSOFA (γρήγορο SOFA) ≥ 2

**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΚΗΣ
ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ**

SOFA ≥ 2

ΣΗΨΗ

ΣΗΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΠΛΗΞΙΑ

Παρά την επαρκή ενυδάτωση

- Μέση αρτηριακή πίεση $< 65 \text{ mmHg}$
- Γαλακτικό $\geq 2 \text{ mmol/l}$
- **ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ** ινóτροπα

qSOFA

- Πτώση επιπέδου συνείδησης
- ≥ 22 αναπνοές/λεπτό
- ΣΑΠ $< 100 \text{ mmHg}$